

OPINIA RADY
z dnia 5 lipca 2004 r.
w sprawie programu konwergencji Węgier na lata 2004–2008

(2004/C 320/06)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 2,

uwzględniając zalecenie Komisji,

po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Finansowym,

WYDAJE NINIEJSZĄ OPINIĘ:

Dnia 5 lipca 2004 r. Rada przeanalizowała program konwergencji Węgier, obejmujący lata 2008–2007. Program jest w dużej mierze zgodny z odnoszącymi się do danych wymogami zmienionego „kodeksu postępowania dotyczącego treści i formy programów stabilności i konwergencji”.

Strategia budżetowa będąca podstawą programu zmierza do stopniowego obniżenia deficytu w sektorze instytucji rządowych i samorządowych (general government) do poziomu poniżej 3 % PKB do 2008 r., przy jednoczesnym zmniejszeniu znaczenia sektora publicznego w gospodarce. W tym celu program przewiduje konsolidację skupioną w początkowym okresie i zmniejszenie deficytu budżetowego z 5,9 % PKB w 2003 r. do 4,6 % PKB w 2004 r., a następnie coroczne dostosowanie o ok. 0,5 punktu procentowego PKB (4,1 % PKB w 2005 r., 3,6 % w 2006 r., 3,1 % w 2007 r. i 2,7 % PKB w 2008 r.). Cele te uwzględniają koszty związane z reformą emerytalną, które wzrosną z 0,7 % PKB w 2003 r. do 0,9 % w 2008 r. Konsolidacja jest oparta na wydatkach, z uwzględnieniem reform strukturalnych, przede wszystkim w obszarze administracji publicznej, zdrowia i edukacji. Reformy te trzeba jednak doprecyzować i wdrożyć. Obniżenie ogólnego wskaźnika wydatków umożliwi wzrost udziału inwestycji publicznych w PKB, z pomocą funduszy UE. Jednocześnie planuje się zmniejszenie ogólnych obciążeń podatkowych z 39 % PKB do 37 % PKB.

Program zawiera dwa różne scenariusze leżące u podstaw prognoz makroekonomicznych i budżetowych: scenariusz „podstawowy” i „bardziej optymistyczny”. Scenariusz podstawowy należy traktować jako scenariusz odniesienia służący ocenie prognoz budżetowych, który odzwierciedla bardziej wiarygodne założenia: realny wzrost PKB rządu 3,5–4 % w latach 2004 i 2005, a następnie przyspieszenie, raczej optymistyczne, tempa wzrostu o ok. 0,5 punktu procentowego każdego roku do roku 2008. Prognoza szybkiego zwalczania inflacji po 2004 r., gdy skutki podniesienia podatków pośrednich będą mniej odczuwalne, wydaje się realistyczna, pod warunkiem że realny wzrost płac zostanie znacznie zmniejszony, tak by odpowiadał wydajności.

Program przewiduje obniżenie deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych do poziomu poniżej wartości odniesienia, wynoszącej 3 % PKB, w 2008 r. Obniżenie deficytu przewidziane w programie wydaje się możliwe do zrealizowania. Jednak fakt, że planowane obniżenie deficytu do wartości poniżej 3 % PKB ma nastąpić dopiero w 2008 r. i to przy uwzględnieniu jedynie nieznacznego marginesu, przy czym znaczna część dostosowań wynika ze zmniejszenia obciążenia odsetkami, stanowi powód do niepokoju. Ryzyko dla wyniku budżetowego wiąże się z tym, że wzrost może się okazać niższy od prognozowanego lub że plan wydatków zostanie przekroczony, tak jak to miało miejsce w przeszłości, oraz z brakiem informacji o przewidywanych środkach redukcji wydatków w ostatnich latach programu. Realizacja znaczącego dostosowania przewidziana w pierwszym roku programu ma podstawowe znaczenie dla wiarygodności strategii dostosowania; brak tego dostosowania stanowi zagrożenie dla całej ścieżki dostosowania. Dlatego strategia budżetowa zawarta w programie może nie wystarczyć do obniżenia deficytu poniżej progu wynoszącego 3 % PKB do końca okresu objętego programem. Należy wykorzystać wszystkie okazje do przyspieszenia trwałego dostosowania fiskalnego. Jednocześnie prognozowane salda w znacznym stopniu odzwierciedlają realizację intensywnego programu inwestycji publicznych, dzięki którym stosunek inwestycji rządowych do PKB wzrośnie z 4,0 % PKB w 2004 r. do 5,5 % PKB w 2008 r.

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, str. 1. Dokumenty wymienione w niniejszym tekście można znaleźć na stronie internetowej:
http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

Po osiągnięciu maksymalnej wielkości bliskiej 60 % PKB w 2004 r. program przewiduje, że do roku 2008 wskaźnik zadłużenia spadnie poniżej 54 % PKB. Obniżenie to odbywałoby się równocześnie z planowanym dostosowaniem budżetowym, ale wykorzystywałoby także prognozowane obniżenie obciążenia odsetkami oraz ujemne dostosowanie zapasów do obrotu. Mimo iż taka sytuacja wydaje się prawdopodobna, ten korzystny scenariusz może zostać zagrożony przez wolniejsze od prognozowanego tempo spadku stóp procentowych.

Biorąc pod uwagę długoterminową stabilność Węgry stoją w obliczu poważnego ryzyka jakim jest nierównowaga budżetowa związana z pokrywaniem kosztów starzenia się społeczeństwa. Choć reforma emerytalna sięgająca roku 1998 i ustanawiająca progresywny trójfilarowy system emerytalny – ze zmianami parametrów w filarze finansującym wypłatę bieżących emerytur, tj. podniesienie wieku emerytalnego i indeksacja emerytur – zmniejszyła ryzyko długofalowej nierównowagi budżetowej, nie usunęła jednak całkowicie tego ryzyka. Zapewnienie odpowiedniej nadwyżki pierwotnej w średnim terminie oraz wdrożenie środków służących dalszemu hamowaniu wzrostu wydatków związanych z wiekiem, zwłaszcza w zakresie ochrony zdrowia, ma podstawowe znaczenie dla zapewnienia stabilności finansów publicznych.

Dnia 5 lipca 2004 r., na podstawie zaleceń Komisji, Rada stwierdziła istnienie nadmiernego deficytu na Węgrzech zgodnie z art. 104 ust. 6 Traktatu i zgodnie z art. 104 ust. 7 wystosowała do Węgier zalecenie w sprawie jego skorygowania, zawierające wskazówki Rady w zakresie prowadzonej polityki.

Najważniejsze prognozy programu konwergencji Węgier

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Realny wzrost PKB (%)	2,9	3,3–3,5	3,5–4	ok. 4	4–4,5	4,5–5
Wzrost zatrudnienia (%)	1,0	0–0,5	0,5–1	ok. 1	ok. 1	ok. 1,5
Inflacja HICP (%)	4,7	ok. 6,5	ok. 4,5	ok. 4	ok. 3,5	ok. 3
Saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	– 5,9	– 4,6	– 4,1	– 3,6	– 3,1	– 2,7
Zadłużenie publiczne brutto (% PKB)	59,1	59,4	57,9	56,8	55,6	53,7